

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.853/2015/7. szám

A tanács tagjai: . Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes a tanács elnöke
. Cseh Attila előadó bíró
. Tóth Csaba Levente bíró

A felperes

A felperes képviselője: Dr. Szatmári Csaba ügyvéd

Az alperesek I. rendű
II. rendű

Az alperesek képviselője: Dr. Kincses István ügyvéd I-II. rendű alperesért

A per tárgya: Birtokháborítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: I-II. rendű alperesek

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma: Gyulai Törvényszék
9.Pf.25.296/2015/6.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma: Gyulai Járásbíróság
7.P.20.087/2015/10.

Rendelkező rész

A Kúria a Gyulai Törvényszék 9.Pf.25.296/2015/6. számú jogerős ítéletének a felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az I-II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perbeli 1. ingatlan a felperes, a vele közvetlenül szomszédos perbeli 2. ingatlan az alperesek tulajdonában áll. Az ingatlanok egy üdülőövezetben találhatók. A felperes tulajdonjoga 1995-ben, az alpereseké 2005-ben került bejegyzésre.
- [2] A felperes és az alperesi jogelőd tulajdonos között az alperesi ingatlanon álló platánfákkal összefüggésben már a 2000-es évek elején egyeztetések folytak, amelyek során az alperesi ingatlan akkori tulajdonosát, a N. T. Rt.-t az I. rendű alperes képviselte.
- [3] A felperes 1996 óta rendszeresen, két naponta eteti a környék kóbor macskáit. Az etetések alkalmával hívására öt-hat állat jelenik meg. A macskák az alperesi ingatlanon is átjárnak, ennek

nyomai (ürülék és szaghatás) ott tapasztalhatók.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [4] A felperes módosított keresetében kérte az alpereseket a telkükön álló platánfák kivágására és a fákról a telkére évek óta áthulló levelek eltakarításával kapcsolatos költségek megfizetésére kötelezni.
- [5] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Viszontkeresetükben - a felperesi ingatlanról telkükre átnyúló növényzettel kapcsolatos költségeik megtérítésén túlmenően - kérték a felperes eltiltását a kóbor macskák etetésétől. Ezzel összefüggésben vagyoni és nem vagyoni kártérítési igényt is érvényesítettek, jogalapként a Ptk. 100.§-ban foglaltakra hivatkoztak.
- [6] Az eltiltásra irányuló - a felülvizsgálattal érintett - viszontkeresetükkel összefüggésben az alperesek hivatkoztak arra, hogy a felperes rendszeres etetése miatt a környékre szokott huszonöt-harminc macska rendszeresen szennyezi a telküket, annak kertrészeit, a kerti bútorokat és a lakóteret is. Az állatok lábnyomai, ürüléke, szőre és a jelenlétük miatti bűz ingatlanuk használatában őket és üdülővendégeiket zavarja, e mellett a felperes etetése következtében kialakult helyzet fertőzésveszéllyel is jár. Hivatkoztak arra is, hogy e miatt kénytelenek voltak megszüntetni a korábbi gyermekhomokozót is.
- [7] A felperes a macskákkal összefüggő viszontkereseti kérelem elutasítását kérte, szükségtelen zavarás hiányára hivatkozással. Nem vitatta, hogy évek óta rendszeresen - más üdültulajdonosokkal együtt - eteti a környék kóbor macskáit (5-6 macska).

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság a viszontkereset körében kötelezte a felperest, hogy ingatlanán és ennek környékén a kóbor macskák etetésével hagyjon fel. Kötelezte továbbá a macskaürülék eltakarításának költségeként évi 3.500 forint alapul vételével öt évre visszamenőleg 17.500 forint megfizetésére, amit a felperesnek más jogcímen megítélt összegben elszámolt. A viszontkeresetet ezt meghaladóan elutasította.
- [9] Ítéletének indokolásában - e körben - rámutatott: a felperes ingatlanán illegális macskamenhely nem üzemel. Az alperesek telke macskaürüléktől szennyezett, amelyhez nagymértékben hozzájárul az, hogy a szomszédban lakó felperes a kóbor macskákat magához hívja és eteti, így azok az alperesek ingatlanára is átmennek. Az állatok etetésével, azoknak a környékre szoktatása révén a felperes magatartása szükségtelenül zavarja az alpereseket ingatlanuk használatában (Ptk. 100.§).
- [10] Az elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésében a felperes annak megváltoztatását, a macskák etetésétől történő eltiltásra vonatkozó rendelkezés mellőzését kérte. Hivatkozott arra, hogy az üdülőövezetben a macska honos állatfaj, az általa kifejtett etetéssel összefüggésben mindössze négy-öt macska keresi fel ingatlanát, ami nem tekinthető extrém jelenségnek. Vitatta az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelését, továbbá - az állatokat ugyancsak etető többi üdültulajdonoshoz képest - diszkriminatívnak, ezáltal Alaptörvénybe ütközőnek tartotta az etetéstől való eltiltását. Utalt arra is, az etetésen kívüli egyéb gondoskodási forma az elsőfokú eljárásban nem merült fel, ezért arra bizonyítás sem folyt. Hivatkozása szerint akkor sem volna eltiltható az állatok etetésétől, ha állattartónak minősülne. Fellebbezésében kitért arra, hogy ingatlana teraszára bélelt papírdobozokat helyezett ki, hogy a macskák ne fázzanak, illetve nejlonnal borított papírtepsiket biztosít, amelyekbe piszkolhatnak. Szükség esetén a macskák egészségi állapotáról is gondoskodik, esetenként állatorvoshoz viszi őket. Változatlanul tagadta, hogy az alperesek által állított huszonöt-harminc macskát etetne. Utalt arra, hogy ennyi macska ellátására anyagi helyzetére figyelemmel nem is képes.
- [11] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezett - a viszontkeresetnek részben helyt adó -

rendelkezését megváltoztatta és a kóbor macskák etetésétől eltiltásra vonatkozó viszontkereseti kérelmet elutasította.

- [12] Határozatának indokolásában kiemelték szerint: az ügy elbírálására a szomszédjog szabályát tartalmazó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 100.§-ában foglalt rendelkezés az irányadó, amely szerint a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen szomszédait szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogai gyakorlását veszélyeztetné. Idézte a Ptk. 188.§ (1) bekezdésében foglaltakat is.
- [13] A másodfokú bíróság kiemelte: A szomszédjog ezen általános szabálya a másokat zavaró tevékenységet nem feltétlenül tiltja, hanem csak akkor, ha a zavarás szükségtelenül történik. A zavarás egy bizonyos szintjét az adott környezetben el kell tűrni. Azt, hogy a zavarás szükségtelen-e, és azt mások milyen mértékig kötelesek tűrni, az ügy összes körülményének a mérlegelésével kell eldönteni. Rámutatott arra is, hogy a tulajdonjogot a rendeltetésének megfelelően kell és lehet gyakorolni, amely az érintettek érdekei összhangba hozatalának a kötelezettségét, az együttműködést és az elvárhatóság mértékéig való gondosságot teszi a szomszédok által tanúsított magatartás megítélésének a mércéjévé. A szükségtelen zavarás tilalma viszonylagos. Az egymással ellentétes érdekek összemérése után lehet csak állást foglalni abban, hogy megvalósult-e a jogsértés. A bíróságnak a szükségtelen zavarás körében az alpereseknek az ingatlan zavartalan használatához fűződő érdekét kellett egybevetnie a felperes azon személyes érdekével, hogy az ingatlanán a kóbor macskákat eteti.
- [14] A másodfokú bíróság hangsúlyozta: Nem volt figyelmen kívül hagyható az körülmény, hogy a felperes az ingatlanát korábban vásárolta meg, az I-II. rendű alperesek az ingatlant és környékét ismerve szerezték meg a felperesi ingatlannal szomszédos üdülőingatlan tulajdonjogát. Az eljárás során az alperesek által állított huszonöt-harminc kóbor macskával szemben csak az nyert bizonyítást, hogy a felperes kb. öt-hat kóbor állatot etet. Ilyen számú macska etetését ismerte el a felperes, és a beszerzett szakvélemény is ezt támasztotta alá. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy az alperesek ingatlanát üdülővendéggént használó tanúk a vallomásukban ugyan ennél nagyobb létszámú macska jelenlétéről nyilatkoztak, azonban az általuk említett szám is lényegesen elmaradt az alperesek által állított számtól. Ezen túlmenően figyelembe vette, hogy a tanúk kizárólag arról a rövid időszakra tudtak beszámolni, amikor vendéggént használták az alperesek ingatlanát, és nem az állandó viszonyokról rendelkeztek ismeretekkel.
- [15] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a bizonyítottan öt-hat kóbor macska etetése és a részben annak következményeként az alperesi ingatlanon megjelenő macskaürülék az alperesi ingatlan birtoklását zavarja, azonban ez a zavaró hatás nem tekinthető szükségtelennek, figyelemmel az állatvédelmi érdekekre is. Ezért ezt a zavarást az alperesek tűrni kötelesek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A jogerős ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalmilag - annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.
- [17] Hivatkoztak arra, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 3.§ (1) és (3) bekezdései, valamint a Pp. 206.§ (1) bekezdése és 221.§ (1) bekezdése megsértésével hozta meg jogerős ítéletét. Az eljárásjogi szabálysértés álláspontjuk szerint abban áll, hogy a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében, illetve a másodfokú tárgyaláson tett bejelentéseit - miszerint az általa korábban megjelölt öt-hat macska közül időközben kettőt kilőttek - bizonyíték nélkül fogadta el. Utaltak az általuk korábban is hivatkozott, a kedvtelésből tartott állatokkal kapcsolatos 41/2010. (II.26.) Kormányrendelet 13-14.§-aiban foglalt előírásokra is, amelyeket a másodfokú bíróság határozata meghozatalakor indokolás nélkül nem vett figyelembe, ezzel megsértve a Pp. 206.§ (1) bekezdésében és 221.§ (1) bekezdésében foglaltakat.

- [18] Kifogásolták, hogy a másodfokú bíróság - álláspontjuk szerint - a tényállást az elsőfokú eljárásban kihallgatott tanúknak a macskaszámmal kapcsolatos vallomása, a felperes által elismert eleségmennyiség és az általuk csatolt állat-egészségügyi magánszakvéleményben írtak figyelembevétel nélkül állapította meg úgy, hogy ezek kirekesztésének okát nem adta, egyúttal ezzel jelentősen eltorzítva a tényállást.
- [19] Az alperesek kifejtették továbbá, hogy a másodfokú bíróság jogerős ítéletében a „szükségtelen” és ehhez képes az általuk eltérni szükséges zavarás szintjét nem az üdülőtérületi jelleg alapulvételével határozta meg.
- [20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében - tartalmilag - a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezése hatályában való fenntartását kérte. Ismételten hivatkozott arra, hogy a macskák jelenléte a perbeli területen nem az ő magatartásának a következménye, etetési tevékenysége szokványos mértékű. Az állattartástól eltiltásra mint szankcióra a perbelinél súlyosabb következményekkel járó esetekben sem került sor, e körben közzétett jogesetekre utalt. Álláspontja szerint az ő eltiltása a kóbor állatok etetésétől - a többi üdülőtulajdonos hasonló tevékenységére figyelemmel - diszkriminatív, ezáltal az Alaptörvénybe ütköző.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [22] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a jelen felülvizsgálati eljárás tárgya kizárólag a jogerős ítéletnek a felülvizsgálattal támadott - a felperest a kóbor macskák etetésétől eltiltásra irányuló viszontkereseti kérelmet elutasító - rendelkezése volt.
- [23] A Pp. 270.§ (2) bekezdésének és a Pp. 275.§ (3) és (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogi jogszabálysértés, vagy az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási szabálysértés megvalósulása.
- [24] Az alperesek felülvizsgálati kérelmük lényegét tekintve eljárási szabálysértésekre hivatkoztak. Ezért a Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a másodfokú bíróság jogerős ítéletének meghozatalakor történt-e olyan lényeges eljárási szabálysértés - konkrétan a felülvizsgálati kérelemben írtak szerint a bizonyítékok értékelése, a tényállás-megállapítás terén -, ami az ügy érdemi elbírálására lényegesen kihatott.
- [25] A Kúria a másodfokú bíróság szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállásával, és annak felülmérlegelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá: A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) perorvoslati rendszere a törvény 1953. január 1-jei hatályba lépése óta többször változott. Az eredeti, tisztán reformatórius rendszert már az 1954. évi VI. törvény (I.Ppn.) a kasszáció-revízió irányába módosította, majd az 1957. évi VIII. törvény (II.Ppn.) az ún. vegyes (reformatórius elemekkel kiegészített kasszációs-revíziós) rendszert vezette be. A perorvoslati rendszert érintő további fontos változások [1995. évi LX. törvény (VI.Ppn.), 1997. évi LXXII., 1999. évi CX. törvény stb.] ezt a rendszert részben finomították, az időszerűség követelményéhez, illetve a bírósági intézményrendszerben bekövetkezett, továbbá anyagi jogi változásokhoz igazították. [Részletesen: A Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-elemző Csoport: A perorvoslati bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata (A másodfokú és felülvizsgálati bíróság kasszációs jogköre) című összefoglaló véleményében - Budapest, 2013. december 2., elérhető a Kúria honlapján]. E perorvoslati rendszeren belül a másodfokú (rendes perorvoslati), illetve a felülvizsgálati (rendkívüli perorvoslati) eljárásokat illetően különbség van. A másodfokú bíróság jogköre kasszációs-reformatórius, ezen az eljárási szinten korlátozott (rész) bizonyításnak is van helye [Pp. 235.§ (1) bek., Pp. 249.§ (1)-(3) bek.], és a reformatórius jogkör miatt lehetőség van eltérő vagy részben eltérő tényállás megállapítására; a másodfokú bíróság a Pp. 253.§ (3) bekezdése szerinti keretek között megváltoztathatja az elsőfokú ítéletet. Ehhez képest a felülvizsgálati eljárásban a Kúria - mint felülvizsgálati bíróság - jogköre kasszációs-revíziós jellegű. Ez a

felülvizsgálat körében a másodfokú bírósághoz képest korlátozottabb jogkört jelent, alapvetően a bizonyítás teljes kizártságából [Pp. 275.§ (1) bek.] következően.

- [26] A kifejtettek tükrében a jogerős ítélet az alábbiak szerint nem jogszabálysértő.
- [27] A másodfokú bíróság helytállóan jelölte meg indoklásában a jelen ügy elbírálása szempontjából irányadó jogszabályhelyet: a Ptk. 100.§-ában foglalt rendelkezéseket. (A Kúria kiemeli, hogy az alperesek által hivatkozott 41/2010. (II.26.) Kormányrendelet annak alkalmazási körére [1.§ (1) bek.] tekintettel az ügyben nem volt alkalmazható.)
- [28] Az irányadó jogszabályhely értelmében - amint arra a másodfokú bíróság helyesen rámutatott - a szükségtelenül zavaró magatartásoktól való tartózkodás a szomszédoktól elvárt viselkedés. Bizonyos fokú zavarás minden környezetben szükségképpen előfordul, a tilalom a „szükségyszerűség” zsinórmércéjét meghaladó tevékenységekre vonatkozik.
- [29] Ezt a szintet esetenként, az adott ügy összes körülményének a mérlegelésével lehet és kell eldönteni, ennek során az egymással ellentétes érdekeket kell összemérni.
- [30] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben kifogásolták, hogy a másodfokú bíróság az üdülőterületi jellegnek nem tulajdonított kellő jelentőséget. A következetes bírói gyakorlat szerint az, hogy a szomszéd milyen mértékű zavarást köteles eltűrni - azaz mely zavarás nem minősül még a szükségtelen szintjét el nem érőnek - a települési környezet jellegétől is függ (BDT 2002.671. és BH 1982.91. analóg alkalmazása).
- [31] A perbeli ingatlanok nem vitásan üdülőterületen fekszenek, az itt tartózkodás célja - amint azt az alperesek is kiemelték - a kikapcsolódás, a regenerálódás.
- [32] Nem hagyható figyelmen kívül azonban, hogy emberlakta területen - így üdülőövezetben is - a gazdátlan állatok megjelenése nem független az emberek jelenlététől, az általuk biztosított környezettől (élelemszerzési lehetőség). Életszerű továbbá, hogy több száz üdültulajdonosnak érdeke is a macskák bizonyos fokú jelenléte, az ilyen területen feltűnő rágsálók miatt. A településrész üdülőterületi jellege tehát önmagában - más környezeti jellemzőkhöz képest - a zavarás szükségtelen szintjének meghatározásánál nem bír kiemelt jelentőséggel.
- [33] A Kúria ezzel összefüggésben rámutat arra is, hogy az alperesek az ingatlanuk megvásárlásakor általuk ismert környezetbe kerültek: a peradatok szerint az I. rendű alperes az ingatlan korábbi tulajdonosa, a munkáltatója nevében a platánfák ügyében éveken át levelezett a felperessel, így a tágabb értelemben vett - földrajzi és emberi - környezet sem volt számára ismeretlen.
- [34] A zavaró jelleg általuk állított szintjét az alperesek - a felperes tagadásával szemben a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint rájuk háruló bizonyítási teher ellenére - nem tudták bizonyítani. A kihallgatott, érdektelen tanúk (T. J., K. Gy. M.-né, K. Sz., E. D.) az alperesek által megjelölt húsz-huszonöt macskaszámot nem támasztották alá, csupán a macskák jelenlétét mint tényt és az azzal járó következményeket (ürülék és szaghatás) igazolták. A zavaró hatás szükségtelen szintjének azonban ellentmond, hogy a tanúk nagy része évek óta visszajáró üdülővendége az alpereseknek, márpedig a szükségtelen szintet elérő vagy meghaladó zavarás esetén az volna életszerű, ha egyetlen kellemetlen tapasztalat után is mellőznék az itteni pihenést.
- [35] Továbbá: A - a felülvizsgálattal nem támadott - más pertárgyat érintően kirendelt M. A. szakértő helyszíni tapasztalatai - amelyek e körben a ténymegállapításnál voltak figyelembe vehetőek - az alperesi állításokat szintén nem támasztották alá a felperes hívószavára megjelenő macskák számát és a jelenlétük zavaró következményeit illetően.
- [36] Minderre figyelemmel a másodfokú bíróság a mérlegelés körében jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a zavarás mértéke a Ptk. 100.§ szerinti szükségtelen szintet nem érte el, amelyre alapított érdemi döntésének felülmérlegelésére a kifejtettekre tekintettel a Kúriának nem volt lehetősége. Ezért a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal érintett rendelkezését a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [37] Az alperesek felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért kötelesek a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes jogi képviselőjével összefüggésben felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése szerinti mértékű felülvizsgálati eljárási perköltség megfizetésére.
- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [39] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271.§ (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2016. június 29.

Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Csaba Levente s.k. bíró